

La cuina de l'Àfrica negra en raonada versió occidental

L'ANTROPÒLEG A L'OLLA

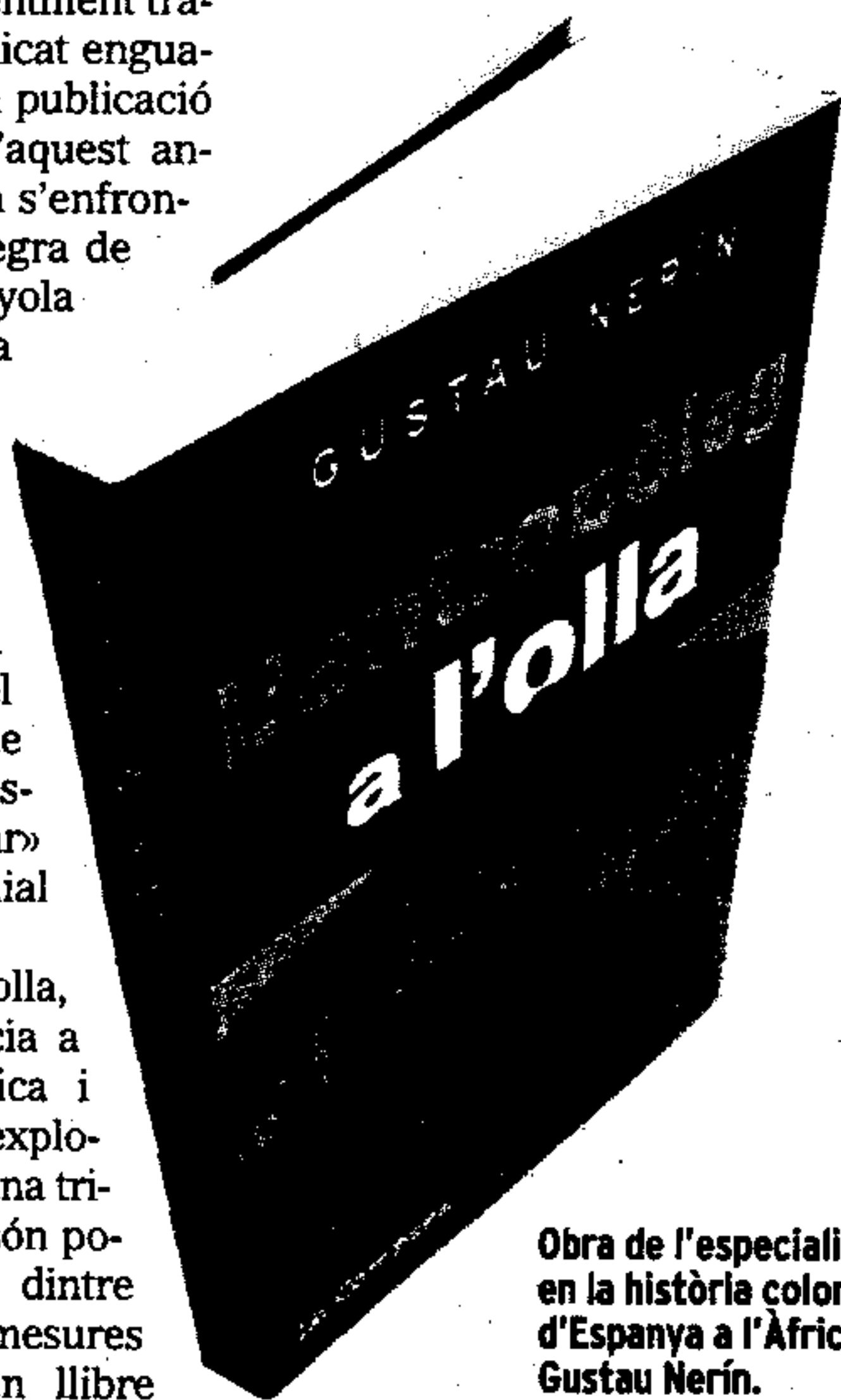
Autor: Gustau Nerín. Editorial: Campana. Pàgines: 262. Preu: 15 euros.

* ROBERT JUAN-CANTAVELLA

Gustau Nerín és un especialista en la història colonial d'Espanya a l'Àfrica, així com en l'Àfrica Central i més concretament en Guinea Equatorial, on ha passat llargues temporades de la seva vida. Prova d'aquest treball són llibres com *Guinea Equatorial: història en blanc i negre* (Empúries, Barcelona, 1998), *El imperio que nunca existió* (Plaza & Janés, Barcelona, 2001), escrit juntament amb Alfred Bosch, *La guerra que vino de África* (Crítica, Barcelona, 2005) i *Un guardia civil a la selva* (La Campana, Barcelona, 2006; recentment traduït al castellà i publicat enguany per Ariel), la seva publicació més recent abans d'aquest antropòleg culinari i on s'enfrontava a la llegenda negra de la colonització espanyola a través de la figura del sinistre Julián Ayala, un guardia civil que durant els anys vint del segle passat va sembrar el terror a Guinea Equatorial, dintre del context desastrós de la incapacitat d'Espanya per «gestionar» el seu territori colonial africà.

Un antropòleg a l'olla, títol que fa referència a aquella imatge mítica i mig inventada dels exploradors atrapats per una tribu de caníbals que són posats a fer xup-xup dintre d'un recipient de mesures sobrenaturals, és un llibre coherent amb els anteriors, ja que continua, tot i que no de forma exclusiva, centrat a la Guinea. Nerín se centra ara en el menjar: en el què, el com, el quan, l'on, l'amb qui i el perquè d'una llarga llista de plats guineans, però també de molts altres racons del continent. Així, el lector tindrà accés als petits detalls que envolten la preparació de plats que inclouen des de zebú o cocodril, fins a gat o tauró. A cadascun d'aquests capítols, l'autor hi afegeix anècdotes, reflexions gastronòmiques i sociològiques, i relats de la seva experiència personal. El text està escrit sobre una base que s'allunya del tòpic: Nerín ens informa que a l'Àfrica, a banda de passar gana (tal i com li ha succeït a ell en alguna ocasió), es pot menjar molt bé (tal com també ha tingut l'oportunitat de comprovar), i qui menja bé, afirma l'autor, viu bé. A més, el llibre el tanca un receptari amb més de deu plats, que l'autor ha adaptat als ingredients europeus per tal que en puguem fer un tast.

Així doncs, Nerín ha obert amb aquest llibre l'espectre de la seva mirada. Si les obres anteriorment citades eren fonamentalment històriques, aquest és un llibre molt més íntim, on es barreja la crònica personal (amb un «jo» omnipresent, juganer i irònic, que no dubta en provocar al lector, per exemple, parlant en primer lloc d'una recepta amb gat), el relat de viatges i la investigació ja no dels grans fets i els personatges decisius, sinó dels costums, d'aquí l'antropòleg del títol, que no es correspon al llarg del llibre amb una perspectiva teòrica antropològica, sinó amb la figura clàssica de l'antropòleg, aquell viatger curiós que s'interessava per les històries petites de les comunitats estudiades.

Obra de l'especialista en la història colonial d'Espanya a l'Àfrica, Gustau Nerín.